

SETMANARI DEFENSOR DELS INTERESSOS DE LA COMARCA Y PORTAVEU DEL
CENTRE CATALANISTA.

LAS MILLORAS D' OLOT.

Cada vegada que tenim renovació d' ajuntament, ja se sab, vingui parlar de milloras radicals per la vila. Obertura de nous carrers, aixamplament y empedrament dels vells, construcció d' una nova y gran plassa-mercat, arreglo del passeig de Sant Roeh, gran camí circular que enrotlli tota la vila, etc., etc. No falta qui sol proposar un empréstit de cent mil duros per ferho tot d' un cop pretextant que lo pervindre d' Olot es ser lo San Sebastián de Catalunya y que en un santiament se veuria la vila reembossada de qualsevol sacrifici per gros que 'l fes.

Luego que prenen possessió los entrants, encara nos dura la il-lusió algúns días sostinguda generalment per algún carro que descarrega adoquins aquí ó allá, algún regidor novell y de bona fé, que fent rotllo en alguna cantonada tira visuals y senyala rasants etc. després.... poca cosa mes. Gracias si se empedra algún que altre carrer y gracias si los pochos ó molts diners que 's gastan no ho son ab algún disbrat.

Avuy donchs estem en aqueixas. Dintre pochos días una nova fornada de consellers entrarà al municipi. Casi tots ells son joves, tots ells pujan per primera volta las escalas de la casa comunal en calitat de elegits del poble y per primera volta lluhirán la per molts tant envejada medalla. Tots ells son plens de bona fe y de bona voluntat y tots ells disfrutan de la confiansa dels vehins ja que las últimas eleccions foren la expressió mes expontánea que de la voluntat del cos electoral haviam vist de molts anys en aquesta part. No cal dir donchs si 's torna á parlar de milloras y de projectes de reformas, pero temem que apesar del bon peu ab que entran los nous regidors, será la historia de sempre. Algun carro d' adoquins

à descarregar, visuals y rasants á creu y recreu y.... parin de contar. Deu vulga que 'ns enganyem.

¡ Y no es pas que 'n falti de feyna Deu m' ajud ! ¡ Be prou n' hi ha d' obras de caràcter mes ó menys perentori ! En acabar ó desatascar las que hi ha comensadas solsament, hi ha feyna per llarch temps. Lo passeig da Sant Roch y lo carrer de Lorenzana fa dos anys que estem esperant en que pararán los preparatius que hi veyem. En fi que de feyna no 'n falta.

Volem esser obtimistas, volem créurer que 'l nou ajuntament voldrà ocupar-se de debó de las reformas d' Olot, y per aixó, valdement nos succehsca lo de sempre, volem també tirar visuals y rasants com los demés.

Lo primer, lo que urgeix de tota urgencia es l' aprobació del plano de la vila. Molt s' ha parlat d' aixó y si mal no recordem aquest mateix ajuntament prengué algún acort sobre eix particular, pero crech que estem igual que estabam.

Y es una llástima, perquè succeheix que los propietaris considerats, se subjectan de bona fe á las exigencias del plano per mes que no tingui forsa oficial, pero los inconsiderats no 'l respectan per res y construheixen allá hont be los hi plau tapant carrers en projecte y sacrificant interessos creats sens mica d' apreñió. Tal ha succehit ab lo carrer de Santa Pau, anulat per sempre mes, per la voluntat d' un propietari que li va caure be de plantar sa casa en mitj de sou pas, no *creyentse* lo municipi ab forsa pera impedirho, per no ser lo plano aprobat, per mes que hi ha bía gran nombre de interessos creats á la sombra d' aquella esperansa.

Altre reforma que s' imposa es la prolongació del carrer de Lorenzana fins á topar la carretera del Carme, empresa de bastant pit pero que sembla se podria contar ab que lo govern ho declarés carretera del Estat. Altre per lo mateix estil es l' abertura d' una vía que uneixi lo Firal ab la carretera de Sant Joan. Y ja que ab lo carrer de Santa Pau no 's pot contar es precís buscar un punt de comunicació desde lo carrer de Isabel al centre de la vila ja sia per lo hospital (cosa ben facil) ó per altre punt.

Sortint del casco de la població es molt convenient que 'l municipi tinga en vista no pas solsament las comoditats y platxéris dels vehíns y forasters, sinó també los interessos molt respectables

dels pagesos de la comarca. Recordin la majoria dels regidors entrants que los pagesos los hi donaren sos vots casi per unanimitat, perquè tenen fam y set de Justicia y están cansats de veure que gastantse grans cantitats en los carrers de la població, es nulo lo que se inverteix en los camins dels voltants com si ells no fossin de Deu ó no paguessin contribució.

Es de necessitat l' arreglo del cami de las deus en certs indrets y alguns altres, aixís com la distribució d' algunes abeuradas que molta falta fan.

No vull tocar la qüestió del cementiri perquè deuria ferho á la lleugera pero la crech molt digne d' un estudi especial per part del municipi.

La plassa mercat no la creyem de tanta necessitat de moment que pogués compensar lo gran sacrifici que al municipi reportaria. Ademés en la plassa actual hi ha molts interessos creats que sens dubte resultarian molt perjudicats de treurers d' ella son mercat y tot deu tenirho en compte l' ajuntament que administre los interessos de tothom.

Després venen las reformas que podriam dirne d' embelliment y ornat, que no hi ha dubte que tenen importancia capital en nostra vila que deu molta part de sa vida y hasta son pervindre á sas bellesas naturals. Entre aquestas deuen anar compresas l' arreglo de passeigs, fonts y demés que deuen contribuir á fer agradable l' estancia tant dels velíns com dels forasters que venen cercant fresca y expansió.

Per resumir si fos de prou pes per donar un consell, proposaria que la primera feina del municipi novament constituít, fos nomenar una comissió que s' ocupés de la proposició de milloras classificantlas per ordre d' importancia y perentorietat y una volta trasada la línea de conducta á seguir, empèndrer lo cami sens dubtes ni vacilacions fer lo que 's puga deixant lo cami afressat perquè lo seguescan los que han de venir.

Varietats.

A MA ESTIMADA FUTURA ESPOSA EN LAS VIGILIAS DE NOSTRE CASAMENT

SOMER.

En un vas d' or, de riquíssima escultura

Un angel del cel, hi plantá una bella flor
 Altre angelet, ab sol-lícita ternura
 Regaba son peu tendre, ab llágrimas d' amor,

La flor esclatá, ab prodigis d' hermosura
 Y sos petals de seda, pintaren serafins
 Y son càlcer d' argent, de nítida blancura
 D' aromas mil, ompliren estols de querubíns.

Halé primaverench, follet joguinejantne
 Dels pistils y estambres, alsaba polsim d' or
 De hont la llum del sol, prenia retornantne
 Tots los reflexs del iris, de cent y un color.

Per sas verdas fullas, hi rodaban mil perlas
 Per entre sos aromas, mil daurats papallóns
 De dins sa corola, badada en dos esberlas
 La dolsa mel chuclaban, en cambi de petóns.

¡ Per qui tal bellesa ! admirat esclamava
 ¿ Podría riquesa tanta, assolir may algú ?
 Un ángel, que ab ulls de cel me contemplava
 Tot somrient parlá dihentme ¡ sí ! tot es per tú.

F. M.

Aniversari de la jornada del Bruch á Manresa.

(Conclusió.)

Acabat lo solemne ofici, sortí la comitiva dirigintse en la mateixa forma á la Casa Consistorial deixant allí las duas gloriosas banderas en lo balcó de sa fatxada que també estava adornada ab damassos, escuts y globos de gas que l' il·luminavan durant la nit passada.

A la tarde entre tres y quatre, malgrat un fort ruixat que per fortuna no fou de gran durada, tingué lloch en la gran plassa del Cuartel del Carme una gran revista dels Somatents de nostra ciutat y llochs vehíns la que sigué passada pel Excm. Sr. General Sub-inspector, qui en tant breus com sentidas paraulas elogiá als cataláns per son caràcter y per son valor demostrat en la guerra

de la independència, afegint que tenia 'l convenciment que si altre volta se presentessin dies de prova com aquells per nostra Patria, sempre com en aquella ocasió sabriam rebutjar lo jou estranger, posantse 'l somatent al costat de son gefe.

Dit senyor quedá sumament complascut de la bona organisa-ció, armament y disciplina de nostre Somatent, felicitant per tal motiu al Comandant ausiliar Sr. Umbert y á tots lo senyors cabos y subcabos.

Segóns estava anunciat, á las nou de la nit tingué lloch una solemne vetllada literaria-musical que com á coronament de la valenta associació catalanista «Lliga Regional» junt ab los individuos de somatent del «Centre de la Pau»

L' aspecte del gran saló teatre de la «Lliga» era imponent. Sos parets adornadas ab trofeus d' armas, escuts, cynas de pagés, ab las clásicas mantas y barretinas. Als costats del escenari s' hivenyan los lemas de la societat, «Fides», «Pàtria», adornats ab banderas espanyolas, timbals, cornetas, sabres, pabellóns de fussels, vejentse al dessota las abatudas «Aguilas» y granaderas del exércit del invasor Napoleón aixís com també duas pessas d' artillería colocadas ab molt acert al costat de las tauletas destinadas als senyors que prengueren part en la vetllada.

Com ja he dit lo conjunt era de gran efecte, digne del art y bon gust que ara com sempre acredita als senyors socis de la «Lliga Regional» y «Centre de la Pau.»

Comensá dita vetllada, ocupant la presidencia lo Excm. Sr. Alcalde D. Pere Arderiu qui tenia á sa dreta al Excm. Sr. General Sub-inspector D. Gregori Valencia, seguint després á cada part los senyors que componen las Juntas de las duas Societats ja esmentadas.

La concurrencia fou un plé á vessar compost de las principals familias de la bona societat manresana, individuos del Somatent, lletrats, propietaris, industrials; en una paraula: tot lo bó, tot lo digne que enclou nostra ciutat.

Se llegiren importantíssims travalls en prosa y vers adequats al acte entre 'ls que dech fer notar alguns deguts á distingits escriptors de nostra ciutat, tals com «Lo Compte Borrell» del malaguanyat y llorejat poeta manresá, don Antoni Camps y Fabrés. «Las dos fossas» del senyor Farreras, poesia llegida ab notable

maestría per son mateix autor. Altra valenta composició deguda á la distingida ploma del reputat escriptor don Manel Alabert secretari de la «Lliga Regional». «Los braus del any vuit» y la «Cansó de manresa», notables composicions de don Marián Vallés y Vallés llegidas ab perfecta entonació y relleu per son oncle don Manel Ignasi Vallés. Duas otras poesías dels senyors don Joseph Oms y don Angel Tremols, llegidas á la perfecció pels senyors de Auguet y Gomis, y otras y otras composicions en prosa y vers totas si la una bona l' altra millor, mes que no recordo sos títels en aquets moments, pero que sols diré que foren estrepitosament aplaudidas per la selectíssima concurrencia que omplenava 'l local.

La nota mes culminant de la vetllada fou un notabilíssim discurs de gracias llegit per son autor lo jove y eminent escriptor catalanista, vis president de la «Lliga Regional» don Lluís Espinalt y Padró qui ab uns períodos brillants, elocuentíssims, patriòtics, brollats com sempre á la perfecció de sa feconda ploma, feu una completa apología del Somatent enumerant sas grandesas, sas vicisitats y son pervindre. Dedicá una sentida memoria al Excm. senyor don Félix Camprubí en mala hora arrepassat per la mort, y acabá donant las gracias al Excm. senyor General Sub-inspector, y al Excm. senyor Alcalde per la deferencia otorgada per dits senyors al correspondrer acceptant la presidencia de dita vetllada donantli major importancia y lluhiment ab sa presencia.

Al acabar lo senyor Espinalt ressoná un nutrit aplauso que ja 's feya notar avans en lo curs de sa peroració, rebent dit senyor las mes entussias tas felicitacions y mostras d' aprecio de tots los concurrents.

Desde las Planas de *La Renaixensa* rebí lo senyor Espinalt ma coral enhorabona, una abressada d' amich, y la mes genuína mostra d' aprecio del mes ínfim de sos admiradors.

Acabá l' acte ab algunas elocuentíssimas frases pronunciadas en nostra ben volguda parla per l' Excm. senyor Alcalde don Pere Arderiu qui 's mostrá sumament satisfet del brillant resultat de la festa encoratjant á sos iniciadors perque continuhin en la noble empresa de recordar las gloriosas gestas de nostres passats, las quals, digné portem escritas en nostres cors tenint obligació de vetllar perque nostre fills no las olvidin per major gloria y engrandiment de nostra aymada Catalunya.

Acabà lo senyor Arderiu ab un ¡Viscan los héroes del Bruch! que fou contestat ab altre crit de ¡Viscan! que ab lo més sagrat entussiasme sortí del cor de tots los assistents á la vetllada.

Tant agradable vetllada terminá á quarts de una de la matinalda sortint tothom sumament complasent y ab millors recorts d' una festa que may tant brillant havia resultat com ara en aquesta ciutat gracias á la iniciativa de las valentas associacions «Lliga Regional» y «Centre de la Pau» y en la que en tots los travalls que 's llegiren se usá la llengua catalana que es de la que sempre se han servit en tots los actes mes importants ditas societats.

Com pot veurer, senyor Director, la festa resultá en un tot digne del acrisolat patriotisme dels bons manresans.

¡Llahor als pobles que com lo nostre tant be saben recordar las antiguas glorias de nostra Patria!

F. M. C.

Manresa, 8 Juny.

(De *La Renaixensa*.)

Noticias generals.

Una de las cosas que mes choeca als viatjers que visitan las poblacions africanas, es la falta de policia que permet que las bestias mortas pudreixin abandonadas pels camins y fins per los carrers mes concorreguts, y una de las cosas que en nostra vila fan mes recordar á las poblacions africanas, es veure que lo riu hagi de servir de cementiri dels gossos y altres bestiolas. ¿De qué serveixen los carros de la basura, escombriaires y altres empleats del municipi si han de permetrer que los gossos víctimas de la bola, hagin d' anar á parar rossegats per los chicots á la potada y altres gorgas, y empestar, com está succehint actualment als infelissos que atrets per la bellesa de las boras del Fluviá, no tenen prou nas per taparse ni prou camas per fugir? També nos sembla que al municipi hi ha personas que poden compendre que fals emanacions pestilencials en res han de contribuir á la millora de la salut pública.

En obsequi de la veritat devem afegir que derrerament nos sembla haber observat que 's ha pres alguna disposició sobre aquest particular que aplaudim.

Estem en ple histiu, per fi nos han deixat completament las persistents humitats y sens casi transició habem passat d' una estació al altre. Nostra vila ha pres ja son caràcter rialler d' histiu. Los passeigs y las fonts se veuhen ja frecuentats y tenim entre nosaltres casi todas las familias que, fillas ó oriundas de Olot passen la temporada d' iveru á Barcelona. També se comensa á veure alguna cara forastera y segóns noticias los pisos van á estiracabells.

Per demés brillants han sigut los examens verificats enguany en lo col·legi de segona ensenyansa á càrrech dels RR. PP. escolapios de aqueixa vila ja que han obtingut los alumnos del mateix 22 notas de *Sobresaliente*, 23 *Notables*, 26 *Buenos*, 23 *Aprobados* sens tenir que lamentar cap *Suspense*.

Aixó honra sobre manera al esmentat establiment que sempre ha tingut fama de donar sos estudis ab base sòlida y ben fonamentada. Rebin dits RR. PP. nostra mes sencera enhorabona.

Nostre ben volgut amich en Joseph Saderra acaba de experimentar la terrible perduda de sa angelical esposa que passá á millor vida en la nit del divendres al dissapte á la 1—R. I. P.

Rebi lo Sr. Saderra lo nostre mes cora *¡pésame* en la seguretat de que al pregar per ella, pregarem també perque Deu li concedesca la suficient fortaleza d' esperit per soportar cristianament la immensitat de sa desgracia.

En la nit del diumenge al dillúns se cometé un crim en lo vequí poble de Montagut. Sembla que per cuestió de 8 rals entraren en disputas dos individuos, en tant que lo fill d' un de ells atacá per darrera al altre ab una agulla d' espardanyé, inferintli tant fonda ferida que morí á las pocas horas. Lo criminal que de moment fugí, fou detingut mes tart per lo cos de somatents, habent ingressat en las presóns del partit junt ab sou pare, per disposició del nostre activíssim Sr. Jutje qui, tant prompte tingué coneixement del fet, se personá en dit poble donant comens á las oportunas diligencias.

Encara no acaba aquí la crònica de las desgracias que constitueix la gacetilla de la present setmana. Lo dimars á las 5 de la tarde lo pare de nostre amich y ja reputat escultor D. Miquel Blay tingué la desgracia de caurer de una bastida á la alsada de tres pisos en una casa en construcció ahont treballava, passant per l' ull de la escala. Fou recullit sens esperansas de vida y avuy continúa en lo mateix estat verdaderament llastimós.

Es natural que un se preocupi sobre 'l carçter que ofereix la estació. ¿Com será l' estiu de 1891?

Heus aquí lo que á aquest propòsit diu Mr. de Parville en una revista científica:

Després del hivern rigorós que hem atravessat, son moltes las personas que creuen que en compensació l' estiu ha de ser molt calurós.

¿Es cert? Pera respondre categoricament s' ha de tenir en compte que l' ofici de profeta está en totes parts sembrats de esculls. No es possible donar mes que probabilitats y per desgracia las probabilitats per 1891 distan molt de ser satisfactorias.

Tal vegada resultin desmentits, pero tal com apareixin no 's pot pressagiar res bo per lo que respecte als mesos de Juny y Juliol.

Es una creencia errònea 'l suposar que després d' un hivern molt fret vé un estiu molt calurós. Si s' examina lo que ha ocorregut en las estacions de 60 anys á aquesta part, se veu, per lo contrari, que en la majoria dels cassos l' estiu que vé després d' un hivern molt fret es al mateix temps fret també.

Vinticinuh anys fa, Quetelet, discutint las observacions termométricas recullidas en Brusselas, afirmava en contra de la opinió popular, que 'l efecte general que produheix un hivern fret es refredar l' estiu que 'l segueix. Igual opinió sustentava 'l gran Humbolt. Mr. Lancaster, meteoròlogista, inspector del Observatori de Brusselas, ha fet un estudi en aquesta cuestió y ha deduhit iguals conclusions.

Com tot refredament llarch en l' hivern coincideix ab estiu plujós —fa notar Mr. Lancaster—devem suposar que la próxima estació será rica en pluja. Ve en apoyo d' aquesta hipòtesis lo fet de que 'ls trassats pluviométrichs dels quinze hiverns molt frets que

s' han registrat de 1830 á 1890, han sigut seguits, ab sols duas excepcions d' estius plujosos. Aixó ensenya 'l passat; pero en meteorologia com en tot hi ha excepcions.

Hem rebut lo quadern que el *Banco Vitalicio de Calaluña* acaba de publicar contenint la Memoria y comptes llegits en la Junta general de socis celebrada lo día 1er. del corrent mes. Dits documents demostren la marxa progressiva d' aquesta Societat de segurs sobre la vida la qual se deduheix evidentment dels datos comparats entre aquest Balans y los anteriors.

Diu que durant lo últim exercici s' han realisat 2,984 contractes nous per un capital de pessetas 18.747,127; que las reservas han aumentat en pessetas 1.157,261'04; y que los riesgos en curs en 31 de Desembre últim forman la elevada suma de 35.555,641 pessetas.

No es poch lo crédito y arraigo que va prenent en nostre país aquesta empresa espanyola que tants beneficis ha de proporcionar á totas las classes socials: aixó deu atribuirse sens dubte á la bona marxa administrativa que ha seguit desde un principi, no escatimant lo rendir comptes, los mes minuciosos detalls pera que 'l públich il·lustrat pugua formar cabal concepte y apreciar la solidés y confiansa que mereix el *Banco Vitalicio*.

Ab un atent B. L. M. del Sr. Marqués de Sentmenat hem rebut lo següent anunci qual inserció se 'ns prega.

« INSTITUTO AGRÍCOLA CATALAN DE SAN ISIDRO.

» Habiendo tenido que subdividirse algunos de los grupos consignados en el programa de la Reunión Agrícola de Tarrasa á fin de facilitar los trabajos del Jurado, se ha creído conveniente que al reunirse éste, no sólo pudiera fijar el número de medallas de bronce que hayan de adjudicarse, sino que pueda también aumentar el número de las de oro hasta dos ó tres como máximo por cada grupo, si así lo estimara justo, en virtud de las atribuciones que en dicho programa se le conceden. Además, se crea un premio extraordinario de 125 pesetas y diploma para la mejor instalación presentada por las Subdelegaciones del Instituto, los centros Agrícolas ú otras en-

tidades colectivas del Principado, atendida la bondad y variedad de los objetos espuestos, así como la belleza en la disposición del conjunto.

» Barcelona Junio de 1891.—El Presidente, *El Marqués de Sentmenat*.—El Secretario General, *Andrés de Ferrán*.»

Se confirma diariament la utilitat del ODONTALGICO KENT per sa gran eficacia en la curació del dolor de caixals y dents, puig basta sa aplicació pera que cessi al moment lo dolor. A quants convinga possehirlo, podrán dirigirse á D. Joan Planagumá (Batet), drogueria.—OLOT.

EXTRACTO

DE LA SESIÓN DEL ILMO. AYUNTAMIENTO, 19 JUNIO DE 1891.

Presidida por el Sr. Alcalde D. Mariano Bassols se celebró sesión ordinaria de segunda convocatoria por no haberse reunido el día en que debia tener lugar número suficiente de señores concejales que requiere la ley para tomar acuerdos.

Por disposición del Sr. Presidente el Secretario Sr. Dannis dió lectura al acta de la sesión anterior, que por unanimidad fué aprobada, tomándose luego los siguientes acuerdos.

Convocar á una segunda y última subasta para el arriendo del arbitrio sobre pesas, medidas y puestos públicos por durante el próximo año económico de 1891-1892 toda vez que por falta de licitadores no tuvo efecto la primera.

Quedar enterado de las gestiones practicadas por el Concejal Sr. Puig respecto á algunos asuntos referentes al Teatro de esta villa.

Acceder á lo que solicita D. José Artigas empleado de este Municipio en el ramo de consumos relativo á la rebaja de haber y disminucion de horas de servicio por su avanzada edad y delicado estado de salud.

Y por último se aprobaron varias cuentas y se resolvieron varios otros asuntos de escaso interés.

MERCADO DE OLOT.

MEDIDA DE 80 LITROS.

Precio medio en el viernes 19 de Junio de 1891.

Trigo.	á 18'50 Ptas.	Panizo.	á 10'50 Ptas.
Mezcladizo.	á 17'50 »	Judias.	á 16'00 »
Maiz.	á 12'50 »	Habas.	á 12'50 »
Fajol.	á 9'75 »	Arbejas.	á 13'50 »
Mijo.	á 14'50 »	Altramuz (Llubius) á	9'00 »

Secció religiosa.

Avuy diumenge 21. S. Lluís Gonzaga cf. y S. Pallari bisbe.
 Dillúns 22. S. Paulino bisbe. y cf. y Sta. Consorcia vg.
 Dimars 23. Sta. Agripina vg. y S. Joan pbre. y mr.
 Dimecres 24. (Abans ✕) LA NATIVITAT DE SANT JOAN BAPTISTA.
 Dijous 25. S. Guillem abat, S. Eloy bisbe y Sta. Febronia vg.
 Divendres 26. Sts. Joan y Pau germans y Pelayo mrs.
 Dissapte 27. S. Zoylo mr., S. Ladislau rey y S. Samsó.

QUARANTA HORAS.—Continuan en la iglesia de Ntra. Sra. del Tu-
 ra.—La exposició de S. D. M. comensa á las 7.

OLOT: Imprenta de JOAN BONET:—1891.

COLECCIÓ DE **Monografías** DE CATALUNYA

Anotadas per D. JOSEPH REIG Y VILARDELL ab un prólech de
 D. JOSEPH COROLEU. Edició il·lustrada.

Successiva é independentment s' anirán publicant diversos to-
 mos de MONOGRAFÍAS qual conjunt constituirá la descripció é
 historia de *totas* las poblacions de Catalunya.

Se venen en la llibrería de Joan Bonet.

La Unión y el Fénix español

SEGUROS CONTRA INCENDIOS A PRIMA FIJA Y SOBRE LA VIDA
 Agente en Olot y su Comarca, D. IGNACIO ESCOLAR

BILLAR

aventuré y ab bonas condicions.
 Donarán rahó en aqueixa Admi-
 nistració.